

מתחת לפנס וסדרת חרצנים

הצבה איננה מילה שגורה בכתיבה אודות ציור, עם זאת, בבואנו לדון בעבודתה של מיכל בקי היא נחוצה. בעבודות ניתן להבחין בחיוניות המצטברת מבחינת מהלכים פורמליסטיים, הנטענים בתכנים מפתיעים עקב אופני התגלמותם בעבודות השונות. הצבתם של מרכיבי הציור: משטחים של בהיר מול כהה, קונקרטיים מול הפשטה, תולדות האמנות מול אקראיות, כולם לוקחים חלק בהתרחשות בה תופסים מקום עקרוני אופני הנגדה שחלקם מחושבים, חלקם אינסטנקטיביים. עם זאת, בכלם בחירות ההנחה של האחד מול האחר, כוללות גם איזכורים של חומריות, תנועה, ודרכי עבודה נוספות, הנמנעות ממהלך סיפורי או אשלייתי.

העבודות עושות שימוש בצבע, או לחילופין נמנעות ממנו ונוקטות בבחירה חמורה של קשת האפשרויות התחומה בין שחור ללבן. פעולות הציור והרישום מתחלפות לעתים בהטבעה, פרוטאז, 'חריטה, או הדפסה. בחירה בטכניקות אלה מאפשרת המנעות מוירטואוזיות של קו. היכולת הציורית מוותרת במקרה זה במודע על שליטה מלאה בכל מרכיבי הציור.

מאיך, לא מדובר בהקסמות ממקריות, אלא בשימוש מושכל בטכניקות, שהן למעשה תוצר של ידע בציור שתחילתו בדאדא וסוריאליזם והוא ממשיך מן המאה העשרים והלאה. התמודדות עם משאו של ידע זה ובחינתו בגוף העבודות הן נקודות מוצא לציור אישי, חקרני, ולכן גם ביקורתי, המייצר אופני התבוננות ובדיקה שונים של אמצעים, טכניקות ונושאים בציור. נקודות מוצא הנעות בין אקספרסיוניזם גרמני לארט ברוט, נובו ריאליזם ואקספרסיוניזם מופשט, פותחות אפשרויות מגוונות, עקרוניות לעיסוק בציור כיום, הניכרות בעבודותיה של בקי. המתח המתמיד בין דימוי להפשטה מתנסח למחשבה אודות ניגוד לכאורה, שבאופן מפתיע מסגיר קירבה יתרה: הדימוי לא תמיד מזוהה בוודאות, ההפשטה עשויה להתייחס אל חומריות ואל מרקמים מזוהים. המחוייבות העמוקה לציור והבעיות שעולות מתוך הקלות היתרה של הצלחתו המיידית של "ציור רע" על נזילותיו האקספרסיביות, גם הם זוכים להתייחסות לא נטולת אירוניה. מעבר למהלך היסטורי, קשה להתעלם מהדרישה הפופולרית- מסחרית של שוק האמנות בשנים האחרונות, לקנוסים גדולי מידות ומדושני קווי- מיתאר שחורים. עבודות הנייר הקטנות והצבעוניות מתפקדות כמעט כדגלונזי אזהרה, או לחילופין, בחלקן, כהתייחסויות אירוניות אל נושאים עתירי מטרז' במקומות אחרים. הבחירה בנייר, מידותיו הקטנות, וצבען האסידי של סידרת העבודות הנקראת חרצנים, מאזכר רעילות ומחדד את הקיום הכפול של ציור על תרבותו הטעונה, אובדנה, ואפשרויות תחייתה או התכלותה, הכרוכים בתערוכה זו אלה באלה. סטטוס קוו שנע בין בחירות מהירות לכאן ולכאן (דימוי/הפשטה, בהיר/כהה, העלמת מגע היד/הדגשתו, בין היתר), שנעשו בגוף כל אחת מן העבודות, הוא גם מצב דיאלקטי מתמיד, הנדרש לקיומם הבו זמני של עצירה והמשכיות, מבט והתרחשות, פסיביות ופעולה. כל אלה הם מרכיבים אימננטיים, חיוניים לעבודתה של בקי. פירוטם, פירוקם של היבטים אלה והנסיון לקרוא לחלק מהם בשם, איננו מכון לפשט את מהלכו של הציור אלא לתת את הדעת על ריבוי מרכיביו.

ורד זפרן גני

דנאות האמנים בתל אביב
מסודה של עיריית תל אביב-יפו, רח' אליפלט 18 ת"א 66080
Established by the Municipality of Tel Aviv-Yafo, 18 Elifelet St. Tel Aviv 66080
שעות גלריה: יום ב' - ה' 19:00-17:00 יום ו' - שבת 13:00 - 11:00 יום א', - סגור. טל/פקס: 03-6830505 Tel-Fax: